

Radek Brázda: Bez jasné podpory státu hrozí, že venkov zůstane bez lékařů i sociálních služeb

25.11.2025 - | Sdružení místních samospráv ČR

Proč je dostupnost lékařské péče na venkově stále složitá, jaké sociální služby jsou nejvíce podfinancované a proč je pro obce důležité mít možnost převést povinnost veřejného opatrovníka, vysvětluje předseda Pracovní skupiny pro sociální záležitosti obcí Radek Brázda.

Přibližuje rovněž konkrétní návrhy SMS ČR na stabilizaci a rozvoj terénních i pobytových služeb.

Jaké jsou podle vás největší překážky, které dnes brání lepší dostupnosti lékařské péče v menších obcích a regionech?

Dle mého mínění nemá tento problém jednoduché řešení. Praktičtí lékaři na venkově stárnou a odchází do penze, přičemž náhrada za ně se opravdu jen velmi těžko hledá a jistě i délka vzdělávání a získání atestace sehrává svou roli. Samosprávy se sice snaží různými pobídkami motivovat lékaře, aby se usadili a provozovali praxi v menších obcích a regionech, ale mnohdy ani různé benefity a výhody nestačí. Obzvláště problematické je získat praktického lékaře, natož specialisty, například zubní lékaře. Zájem mladých lékařů působit na venkově je rovněž nízký.

Co by měl stát nebo kraje podniknout, aby se situace skutečně zlepšila - pomohly by například daňové úlevy, motivační programy nebo úpravy úhrad?

Vše, co zmiňujete, zcela jistě může přispět k řešení tohoto problému. Podstatné je, aby stát a zdravotní pojišťovny vytvořily benefity a motivační programy, které zajistí dostupnost lékařské péče na venkově. Určitou roli může sehrát také telemedicína, která dobře funguje například v severských státech Evropy.

Jaké typy sociálních služeb jsou dnes z pohledu obcí nejvíce nedostupné nebo podfinancované?

Neřekl bych, že je aktuálně velké množství nedostupných služeb. Jsou ale lokality, kde kapacity nestačí - například terénní sociální služby. Velký problém představují také pobytové služby. Demografická křivka je neúprosná a se stárnutím obyvatel bude v celé republice chybět mnoho míst v domovech pro seniory či v domovech pro osoby se zvláštním určením.

Jaké konkrétní změny by SMS ČR rádo prosadilo, aby se posílila kapacita a stabilita těchto služeb?

Nezbytné je stabilní a předvídatelné financování, aby sociální služby v území mohly fungovat a poskytovat potřebnou péči. To ovšem zahrnuje také řádné ocenění práce zaměstnanců sociálních služeb - jejich odměňování musí být motivující. Důležité je posilovat kapacity terénních služeb, které jsou levnější než pobytová zařízení a umožňují lidem zůstat co nejdéle ve svém přirozeném prostředí.

Proč je podle SMS ČR důležité, aby měly obce možnost prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy převést povinnost veřejného opatrovníka?

Agenda veřejného opatrovnictví je časově náročná, a pokud ji vykonává neuvolněný starosta s účetní, je to pro obec zatěžující a nákladné. Stejně jako je přestupková agenda předávána na úřady obcí, které disponují potřebným aparátem, mělo by být možné předat i agendu veřejného opatrovnictví.

Jaká je aktuální situace s pozměňovacím návrhem, na jehož tvorbě se SMS ČR podílelo?

Pozměňovací návrh, který se snažíme prosadit již třetí volební období, tentokrát připravovala předsedkyně SMS ČR Eliška Olšáková. Návrh se dostal až do 2. čtení, bohužel ani toto volební období nebyl přijat. Návrh přitom neobsahuje změnu financování ani kolizní témata – pouze jasně určuje kompetenci Ministerstva práce a sociálních věcí, což by konečně zajistilo metodickou podporu pro obce a kraje, které se nemají na koho obrátit. Zároveň by umožnil, aby byla (v některých případech) povinnost výkonu veřejného opatrovníka přenesena prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy na jinou obec, která by s tím souhlasila a byla opatrovancům nejbližší co do vzdálenosti i výkonu.

Článek si můžete pročíst v říjnovém vydání zpravodaje SMSka. Celé číslo si přečtete v elektronické podobě zde. Archiv s předchozími vydáními si otevřete zde.

<https://www.smscr.cz/o-sms-cr/aktuality/radek-brazda-bez-jasne-podpory-statu-hrozi-ze-venkov-zustane-bez-lekaru-i-socialnich-sluzeb-4932cs.html>